

hvorfor det ser ud, som det gør, for dermed også at finde de løsninger, der kan give nogle andre muligheder – nogle løsninger til, at de netop kan få en uddannelse.

Men når man ikke kender til nogen undersøgelser og heller ikke har sat nogen undersøgelser i gang for at se, hvad vi egentlig kan gøre, og hvad årsagerne er, så kommer man jo også med nogle løsningsmodeller, som ikke altid er særlig brugbare. Det må jeg sige jeg synes regeringen har gjort i dette tilfælde.

Forslaget her handler jo om finansiering. Og ja, der er sikkert gode grunde til at gå ind og se på en anden model. Som også andre ordførere har været inde på, er der med den nuværende model en stor budgetusikkerhed. Så ja, det er fornuftigt nok. Men jeg synes dog, at forslaget rejser nogle store spørgsmål. Hvad med produktionsskoler i mindre kommuner, hvor man virkelig har prioriteret den her del? Hvilken betydning får det her lovforslag? Eller hvad med små kommuner i forhold til større kommuner?

Hvis målet alene er blot at formindske elevoptaget på produktionsskolerne, hvis det bare er, at man vil nedbringe aktiviteten på disse skoler, så er vi i hvert fald ikke dem, der vil sige ja til dette forslag. Det vil vi ikke kunne støtte. Men at det kan være vel tænkt at lave en anden finansiering, det er korrekt.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne takke Folketingets partier for behandlingen af lovforslaget. Det er jo klart kommet til udtryk under behandlingen, at der er mange spørgsmål, formentlig også mange tekniske spørgsmål, og dem vil jeg med glæde se frem til at besvare undervejs i udvalgsbehandlingen.

Men jeg vil gerne allerede her tilkendegive, at jeg da bestemt er parat til at se på den del af lovforslaget, som flere har været inde på, nemlig det, at lovforslaget skulle gå ud på noget i retning af – hvilket vistnok fremgik af fru Lene Jensens ordvalg – at man straffer kommuner, som har produktionsskoler.

Vi vil gerne finde en anden model, for jeg forstår, at der sådan set er bred enighed om, at den eksisterende bidragsordning ikke er optimal, hvorfor jeg har lyttet mig til, at der her i Folketinget bredt er en vilje til at finde en anden model. Så jeg vil gerne tilkendegive, at jeg under-

vejs i udvalgsarbejdet gerne vil drøfte med udvalget, om der findes en anden måde at gøre det på end det, som forslaget her indeholder.

Så har flere også nævnt den rapport, som er udarbejdet, og som egentlig er grundlaget for lovforslaget her, og der vil jeg da også gerne understrege, at den vil jeg gerne sende til udvalget, for det er selvfølgelig, da der nu refereres til rapporten, særdeles relevant, at udvalget så også har kendskab til, hvad rapporten egentlig indeholder.

Jeg vil dog bare pointere, at det er korrekt, at KL har anbefalet en anden model end den, som er kommet til udtryk i lovforslaget. Der vil jeg bare give udtryk for min bekymring vedrørende den model, som KL altså har hæftet sig ved, nemlig at jeg, som jeg forstår KL's model, ville frygte, at vi ikke samtidig ville kunne opretholde det frie optag. Og det er, jævnfør den drøftelse, som vi har haft om L 3, meget vigtigt for mig, at vi har et frit optag til produktionsskolerne. Dette skal blot lige være nævnt, men jeg sender gerne rapporten over til udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 16.30

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for afholdelse af ekstraordinære kommunale valg.

Af Aage Frandsen (SF) og Kristen Touborg (SF). (Fremsat 22/10 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:**Forslag til folketingsbeslutning om borgernes ret til at kræve kommunale og regionale folkeafstemninger.**

Af Aage Frandsen (SF) og Kristen Touborg (SF).
(Fremsat 22/10 2004).

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 45:**Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for folkeafstemning i kommune og amt.**

Af Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsat 4/11 2004).

Forslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Som formanden lige nævnte det, behandler vi her tre beslutningsforslag under et; to fra SF og et fra Enhedslisten.

SF har fremsat et forslag, B 33, om, at der skal afholdes nyvalg til kommunalbestyrelser og regionsråd i løbet af valgperioden, hvis mere end halvdelen af det antal vælgere, der stemte ved det seneste ordinære valg, kræver det.

SF har endvidere fremsat et forslag, B 34, der for det første indebærer, at der skal afholdes bindende folkeafstemning i kommuner og regioner, hvis 10 pct. af de vælgere, der var stemmeberettigede ved seneste valg, kræver det. For det andet indebærer forslaget, at et konkret emne skal sættes til debat og afstemning i kommunalbestyrelse og regionsråd, hvis 5 pct. af de vælgere, der var stemmeberettigede ved sidste valg, kræver det. Så håber jeg, at jeg her har gengivet forslagene rimelig fair.

Sammen med de to forslag fra SF er der så forslaget fra Enhedslisten, B 45, der indebærer, at der skal afholdes folkeafstemning om spørgsmål i kommuner og amter, hvis 10 pct. af de stemmeberettigede vælgere kræver det.

Se, ingen af disse forslag er jo nye, tværtimod har vi her i Folketingssalen flere gange behandlet lignende eller identiske forslag. Senest har vi i maj i år behandlet spørgsmålet om nyvalg til kommunalbestyrelser og amtsråd og om folkeafstemninger i kommuner og amter. Det var dengang Enhedslisten, der bragte spørgsmålet op, og regeringen kunne ikke støtte forslagene.

Lad mig slå fast med det samme, at regeringen stadig ikke kan støtte forslagene.

Det første hovedspørgsmål vedrører som sagt afholdelse af nyvalg i valgperioden på initiativ fra vælgerne. Kommunalbestyrelser vælges jo efter de gældende regler som bekendt for en 4-årig periode uden mulighed for nyvalg i denne periode, og det er efter regeringens opfattelse i bund og grund en fornuftig ordning, som giver kommunalbestyrelsen ro til at varetage de kommunale anliggender, som kommunalbestyrelsen har det øverste ansvar for.

En mulighed for at udskrive valg i løbet af valgperioden vil efter vores opfattelse svække kontinuiteten og svække den langsigtede planlægning i det kommunalpolitiske arbejde. Det kan frygtes, at kommunalpolitikernes lyst til at træffe nødvendige, men måske mindre populære beslutninger mindskes. En udskiftning af kommunalbestyrelsen i valgperioden vil endvidere harmonere dårligt med ønsket om at fastholde de folkevalgte på deres ansvar til at træffe beslutninger på hele lokalbefolkningens vegne.

En mulighed som den her foreslåede vil derfor ikke alene forringe og vanskeliggøre kommunalpolitikernes arbejde, men vil også kunne forringe effektiviteten i kommunestyret. Desuden kan der være en risiko for, at en mulighed for at udskrive nyvalg på vælgerinitiativ og måske navnlig truslen om det vil kunne misbruges til politisk pression mod en kommunalbestyrelse. Det vil kunne skabe uro om det politiske arbejde i landets kommunalbestyrelser.

Nu fremhæver SF som begrundelse for forslaget, at der kan opstå helt ekstraordinære situationer, hvor flertallet i en kommunalbestyrelse direkte handler imod det, der var forudsætningen for valget. SF nævner to tilfælde, hvor nyvalg kan komme på tale, tilfælde, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmer i forbindelse med konstitueringen skifter side, og tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har misrøgtet kommunens økonomi.

Som eksempel på det første, at skifte side, nævnes sagen fra Fakse Kommune i 1993, hvor to folkevalgte efter valget i forbindelse med konstitueringen forlod deres parti og skiftede side. Det er bestemt beklageligt og ikke noget eksempel til efterfølgelse, hvis politikere, der er valgt ud fra en bestemt forudsætning og bestemte løfter til vælgerne, efter valget ikke holder, hvad de lover.

Men jeg mener grundlæggende, at det er og bør være en sag mellem de pågældende politikere og vælgerne. Det kan ikke være et lovgivningsanliggende at redde en situation, hvor politikere har svigtet vælgerne. Desuden mener jeg ikke, at problemet med at skifte side er stort. Det bedste bevis på det er vel, at det stadig her 11 år efter er sagen fra Fakse, der nu trækkes frem på ny som eksempel.

Så er der et eksempel på det andet tilfælde. Farumsagen trækkes her frem af SF. Det er min opfattelse, og jeg har sagt det før, at et nyvalg ikke havde været egnet til at løse problemerne i Farum Kommune og slet ikke til at forhindre en lignende situation i at opstå. Det er sådan set også derfor, at Folketinget på regeringens initiativ for vel omkring halvandet år siden vedtog en ændring af den kommunale styrelseslov, som indebar en styrkelse af det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems indsigt i den kommunale administration. Det var på baggrund af det kommissionsarbejde, der blev sat i værk som en direkte udløber af Farumsagen.

Kl. 16.35

De nye regler er efter regeringens opfattelse bedre egnede til at løse op for situationer som den, der opstod i Farum Kommune, end afholdelse af nyvalg i utide. Ansvar for, at kommunen overholder lovgivningen, må efter vores opfattelse forankres hos den ansvarlige kommunalbestyrelse; det er den bedste måde at sikre, at vælgerne kan have tillid til kommunestyret på.

Det andet hovedspørgsmål vedrører vælgerens ret til at kræve bindende folkeafstemninger i kommuner og regioner.

SF har som begrundelse for forslaget anført, at man generelt ønsker at øge borgernes engagement og deltagelse i det kommunale arbejde, så Danmark i højere grad får et deltagesdemokrati. Det er sådan set en målsætning, jeg ikke er uenig i, og det skal jeg vende tilbage til senere.

Så vel SF som Enhedslisten har endvidere angivet kommunalreformen som begrundelse for at rejse spørgsmålet netop nu, dog på hver deres måde.

SF har angivet, at de store kommuner og regioner, der bliver resultatet af kommunalreformen, giver øget behov for at supplere det eksisterende repræsentative demokrati med mulighed for at anvende direkte demokrati.

Enhedslisten har heroverfor angivet, at folkeafstemninger kan være en mulighed, når der skal tages stilling til spørgsmål, der ikke har været nævnt i valgkampen forud for det seneste

valg, som det efter Enhedslistens opfattelse er tilfældet med kommunalreformen.

Jeg mindes jo, at fru Line Barfod under behandlingen af forespørgsel nr. F 3 den 26. oktober i år anførte, at forslaget fremsættes, for at man ikke skal kunne trække beslutninger ned over hovedet på folk – jeg tror, det er et fair referat.

Generelt vil jeg sige, at kommunalbestyrelser og amtsråd allerede i dag har mulighed for at afholde vejledende folkeafstemning om kommunale spørgsmål. Den mulighed for at inddrage vælgerne direkte kan efter regeringens opfattelse bestemt være hensigtsmæssig i forhold til beslutninger, der kan formuleres i et klart og enkelt afstemningstema.

Kommunalbestyrelsen kan imidlertid ikke pålægges at afholde folkeafstemning om bestemte spørgsmål, og det ønsker regeringen sådan set heller ikke at ændre ved.

De nuværende regler, vi har på området, falder faktisk meget godt i tråd med det repræsentative demokrati, som det danske kommunestyre hviler på. Det er et demokrati, hvor ansvaret for kommunens forhold ligger hos de folkevalgte, der har kompetence til at træffe beslutninger på hele lokalbefolkningens vegne, også om forhold, der ikke var forudset forud for det seneste valg.

Reglerne sikrer, at det er kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for kommunale forhold, der også har initiativretten til at bestemme, at et kommunalt spørgsmål skal sættes til afstemning. Reglerne sikrer, at kommunalpolitikere ikke svigter deres ansvar ved at overlade initiativet til at iværksætte en folkeafstemning til mindre grupper af vælgere, som ikke nødvendigvis er repræsentative for kommunens vælgere.

En adgang for f.eks. 10 pct. af vælgerne til at pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at afholde folkeafstemning om et bestemt spørgsmål vil således efter regeringens opfattelse være i strid med grundlæggende principper for det repræsentative demokrati.

Det gælder for de eksisterende kommuner, det gælder for de eksisterende amter, men det gælder efter regeringens opfattelse i lige så høj grad for de nye større kommuner og for regionerne. Hertil kommer efter regeringens opfattelse, at en sådan adgang ville kunne føre til, at også, hvad man kunne kalde komplekse kommunale spørgsmål, der måske ikke umiddelbart lige kan sættes på en nem formel, og måske af

den grund ikke er egnede til folkeafstemning, sendes til afstemning.

Det vil efter regeringens opfattelse svække kommunalbestyrelsernes mulighed for at foretage langsigtede politiske prioriteringer; det gælder, hvis en folkeafstemning er vejledende, men så meget desto mere, hvis den skal være bindende, som forslagsstillerne lægger op til.

I forbindelse med kommunalreformen har det særlig været fremhævet, at borgerne skulle inddrages mere aktivt i forbindelse med en beslutning om deres kommunes fremtidige status, og at de skulle kunne kræve folkeafstemning om spørgsmålet.

Det er eksempelvis tilfældet i Mariager Kommune, hvor en borgergruppe har ønsket en afstemning om kommunens fremtidige tilhørsforhold.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har som bekendt som opfølgning på den aftale, der blev indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti om kommunalreformen, i et brev af 29. juni i år bedt kommunalbestyrelserne i kommuner med mindre end ca. 20.000 indbyggere om bl.a. at oplyse, hvilken kommunesammenlægning kommunalbestyrelsen ønsker at indgå i. Kommunalbestyrelserne i landets øvrige kommuner er samtidig anmodet om bl.a. at oplyse over for ministeriet, om kommunalbestyrelsen ønsker at indgå i en kommunesammenlægning.

Aftalen bygger altså på, at de kommende kommunedannelser sker på baggrund af en proces, hvor de nye kommunale grænser vil blive trukket med udgangspunkt i kommunalbestyrelsernes ønsker.

Kl. 16.40

Jeg vil finde det upassende, og jeg vil finde det i strid med det frivillighedsprincip, som aftalen om kommunalreformen er udtryk for, hvis Folketinget skulle diktere, hvordan kommunalbestyrelserne skaffer sig grundlaget for beslutning om det fremtidige kommunale tilhørsforhold. Efter min mening, det skulle vist være fremgået, er det et lokalt anliggende. Og så har jeg i øvrigt noteret mig, at demokratiet jo også virker lokalt, at argumenter bliver hørt, konkret f.eks. i Mariager, ved at kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal afholdes en vejledende folkeafstemning, en folkeafstemning, der faktisk finder sted her i dag, hvor vi sidder og problematiserer og laver et regelsæt, der skulle diktere en sådan løsning.

Det tredje hovedspørgsmål vedrører muligheden for at få et konkret emne sat til debat og

afstemning i kommunalbestyrelser og regionsråd. Man kunne kalde det en pendant til den initiativret, kommunalbestyrelsesmedlemmerne har. Heller ikke dette forslag kan regeringen støtte.

Jeg kunne jo have lyst til at henvise til, hvad kloge forgængere på min egen post har sagt om emnet her. To af mine forgængere på ministerposten udtalte tilbage i 1997, da tilsvarende forslag var under behandling, at forslaget er udtryk for en mistillid til dialogen mellem vælgerne og de folkevalgte. Det er en mistillid, som jeg måtte forstå den gamle regering ikke fandt holdpunkter for, og jeg kan så sige, at det er en mistillid, som den nuværende regering heller ikke finder holdpunkter for.

Rent faktisk er der jo et løbende samspil mellem vælgerne og de folkevalgte. Rundtomkring i landets kommuner og amter foregår dialogen mellem vælgerne og lokalpolitikkerne i forskellige rammer, nogle fastsat i lovgivningen, andre etableret på et ikkelovbestemt grundlag. Der er i vidt omfang etableret spørgetidsordninger, der afholdes borgermøder, der afholdes borgerhøringer, der er fastsat forskellige indsigelsesprocedurer, og der er nedsat en lang række brugerbestyrelser, i nogle kommuner brugerpaneler.

Regeringen ønsker naturligvis, ingen skal være i tvivl om det, en bred folkelig deltagelse i det lokalpolitiske liv, men vi mener, at bedre rammer for den nævnte dialog, og ikke en ordning som den her foreslåede, er vejen frem.

Så vil jeg gerne sige, at jeg har oplevelsen af, at kommunalreformen om noget har sat det lokale demokrati på dagsordenen, og det hænger jo sammen med, at vi med reformen overdrager en lang række opgaver til kommunerne, som gør, at der bliver højere til det kommunalpolitiske loft. Dermed skabes der også bedre rammer for det lokale demokrati, og forudsætningen er så den, at kommunerne skal være større og mere bæredygtige. Det skaber naturligvis nogle nye rammer, men det rokker ikke en tøddel ved, at det lokalpolitiske råderum vokser.

Følggevirkningen er så den, at der gennemsnitligt bliver længere til rådhuset. Det er der nogle der har udtrykt stor bekymring over – vil det ikke minimere det lokale folkelige engagement, når vi får nye større kommunale enheder? Til det vil jeg gerne sige, at jeg har en meget klar fornemmelse af, at demokrati rækker ud over byrådssalen. Det lokale demokrati handler også om engagementet i det nære samfund, nærde-

mokratiet, og det er naturligt, at der er stor fokus på netop det spørgsmål netop i denne tid.

Det er også derfor, at det er et væsentligt element i aftalen mellem Dansk Folkeparti og regeringen om kommunalreformen, at mulighederne for en styrkelse af det lokale demokrati gennem en øget borgerinddragelse skal undersøges. Netop en styrkelse af nærdemokratiet bør tage udgangspunkt i en bred dialog, hvor alle synspunkter i det her kommer frem, særlig fra dem, der allerede tager del i det lokale engagement.

Det er baggrunden for, at jeg den 19. november har inviteret til, hvad jeg har kaldt civilsamfundets topmøde, et møde den 6. december, hvor en lang række organisationer, der arbejder aktivt i nærsamfundet med borgerinddragelse, er inviteret, og hvor jeg har den fornøjelse, at Holbæks radikale borgmester, Jørn Sørensen, efterfølgende har lovet at stille sig i spidsen for en tænketank, der hen over foråret skal arbejde med, hvordan vi skaber inspiration til, at de nye kommuner løfter udfordringen. Ingen skal nemlig være i tvivl om, at det er en absolut ambition hos regeringen, at vi ikke bare får højere til det lokalpolitiske loft, men at vi samtidig skaber et rum, som flere har lyst til at gå ind i og lade sig engagere i. Men også det bør vokse nedefra, sådan som vi nu tager initiativ til på mødet den 6. december.

Af de grunde, jeg her har nævnt, kan regeringen ikke støtte nogen af beslutningsforslagene.

Kl. 16.45

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

I sin argumentation mod forslaget om mulighed for at afholde ekstraordinære kommunale valg sagde indenrigsministeren først, at det kunne give ansvarsforflygtigelse, og at der var politikere, der ikke turde træffe beslutninger, fordi de ikke turde være ansvarlige, men derefter sagde ministeren, at der kun ville være få tilfælde. Man må vel sige, at ingen af synspunkterne holder, for hvis der kun er få tilfælde, er der nok ikke så stor risiko for, at der er tale om ansvarsforflygtigelse.

I den forbindelse vil jeg spørge ministeren: Tror ministeren ikke, at man f.eks. i den sag fra Fakse Kommune, der er nævnt i forslaget – jeg kunne også nævne et par andre eksempler, men de er ikke så oplagte – ville være lidt mere tilbageholdende med at svigte vælgerne? Allerede 3-4 dage efter valget gjorde man det, og nogle gør det måske allerede på valgaftenen, fordi de

så kan få en bedre post. Tror ministeren ikke, at det, vi foreslår, kan have en præventiv virkning? Jeg er ikke sikker på, at det kunne have haft det i Farum, men her er der også en anden begrundelse fra min side. Jeg tror, der skulle have været mere til i Farum, for at det kunne virke præventivt.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det, jeg sagde, var i relation til, at netop de situationer, hvor man skifter side, ikke er særlig hyppigt forekommende. Nu er bevæggrundene for SF's forslag jo bredere end det, og da jeg snakkede om at ansvarliggøre og holde kommunalpolitikkerne fast på deres ansvar, sigtede jeg ikke mod den skiften side-problematik, som jeg tror de fleste borgere helt intuitivt reagerer negativt på. Derfor er det heldigvis også normalt, at sådan noget viser sig at få konsekvenser. Vi lever jo i et demokrati, og det er der ikke nogen af os der er uenige om.

Det, vi diskuterer her, er, hvorvidt vi skal lave mere detaljerede spilleregler for det lokale demokrati, eller om vi skal stå vagt omkring en fast 4-årig valgperiode. Man kan sige, det er et valg, regeringen har altså truffet sit valg, og det har jeg tydeligt redegjort for. Men det er selvfølgelig et valg, hvor man må afbalancere flere hensyn med hinanden.

Jeg synes, der er så mange styrker ved, at vi har en fast, fikseret valgperiode, at jeg ikke vil være med til at gamble de styrker op mod de fordele, som jeg selvfølgelig også kan få øje på. Jeg er et åbent og nuanceret menneske, der godt ville stå ved det, hvis vi herfra dikterede et andet sæt spilleregler, der muliggjorde, at valgperioden ikke var fikseret.

Gudrun Laub (V):

Venstre afviser de tre beslutningsforslag, B 33 og B 34 fra SF og B 45 fra Enhedslisten. Forslagene er genfremsættelser, og Venstre har også tidligere afvist disse og lignende forslag fra SF og Enhedslisten.

Forslagene afslører en høj grad af mistillid til det kommunale system og til kommunalpolitikkerne. SF og Enhedslisten bruger nogle helt enkeltstående kiksere som Farumsagen til at mistænkeliggøre hele den kommunale verden, og det finder jeg dybt urimeligt. Rundtomkring i landet passer de mange kommunalpolitikere de

res hverv med omhu og dygtighed, og de har bestemt ikke fortjent denne mistænkeliggørelse.

Det kommunale demokrati i Danmark bygger på faste valgperioder, hvor der ikke kan ske nyvalg, uanset hvad der sker i valgperioden. Der er ikke nogen mulighed for at tilbagekalde et givet mandat, det danske kommunestyre hviler på den tillid, som borgerne udstyrer deres folkevalgte med hvert fjerde år.

Alle tre forslag er baseret på, at vælgerne skal kunne sætte kommunalbestyrelsen fra bestillingen ved at levere et antal underskrifter og dermed forpligte kommunalbestyrelsen til at gøre noget andet end det, den har ønsket. Heroverfor kan jeg kun opfordre alle til at stemme på personer, som de har tillid til vil udføre hvervet samvittighedsfuldt og godt. Det er selvfølgelig meget beklageligt, hvis der er nogle, som derefter svigter vælgerne tillid, men det er måske noget, man kan gøre meget ud af i forbindelse med valgkampen ved at spørge, hvad de, der stiller op til kommunalbestyrelsen, står for.

B 33 drejer sig om mulighed for afholdelse af ekstraordinære kommunale valg. SF foreslår, at 50 pct. af vælgerne kan kræve nyvalg, eller rette sagt omvalg, hvis man ærgrer sig over de politikere, man har valgt.

Kl. 16.50

Forslaget er rent teknisk lidt besværligt. SF foreslår en tidsbegrænsning, således at man i den sidste del af 4-års-perioden, dvs. 1 år og 3 måneder før det ordinære udløb, skal vente til tidspunktet for det næste ordinære valg. Heller ikke SF vil altså have nyvalg nu, før vi når frem til det ordinære kommunalvalg i november 2005.

B 34 drejer sig om borgernes ret til at kræve kommunale og regionale folkeafstemninger. SF foreslår, at 10 pct. af vælgerne kan kræve en lokal, bindende folkeafstemning, og at 5 pct. af vælgerne kan kræve et konkret emne til debat og afstemning i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

SF prøver at få det til at lyde, som om kommunalpolitikere sidder inde i en osteklokke uden kontakt med omverdenen, men det er jo ikke tilfældet. Tværtimod har vi her i efteråret set demokratiet udfolde sig i forbindelse med kommunalreformen. De kommunalpolitikere, som ikke har lyttet til deres vælgere, er gennem borgermøder og underskriftsindsamlinger blevet presset til at afholde vejledende folkeafstemninger, og resultaterne af afstemningerne er respekteret. De kommunalpolitikere, der ikke har

lyttet til vælgerne, skal nok ikke regne med at blive genvalgt, og det er også, som det skal være.

Anden del af B 34 skal tvinge kommunalpolitikere til at behandle bestemte konkrete emner. Her glemmer man vist, at hver enkelt kommunalpolitiker kan kræve et punkt på dagsordenen, så hvis der er bare én SF'er i byrådet, kan SF få en hvilken som helst sag forelagt byrådet.

B 45 drejer sig om mulighed for folkeafstemning i kommuner og amter. Enhedslisten foreslår, at 10 pct. af vælgerne kan kræve folkeafstemning om et spørgsmål. Nu ser vi jo dagligt her i Folketinget, at Enhedslisten er aldeles hæmningsløse med hensyn til at bruge andre menneskers tid på spørgsmål, som ikke interesserer andre end Enhedslistens faste stab, og den tendens skulle vi nødigt have udbredt til den kommunale verden. Hvis 10 pct. af vælgerne interesserer sig for et spørgsmål, interesserer kommunalpolitikere sig også for det, så den situation behøver vi ikke at have formelle regler for.

Vi skal ikke tage beslutningskompetencen fra kommunalpolitikere. De har ansvaret, det ligger godt, hvor det ligger i de 4-årige perioder, og Venstre kan ikke støtte de foreliggende tre beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan godt forstå, at Venstre ikke bryder sig om, at nogen stiller spørgsmål, for det kan jo afsløre nogle ubehagelige ting, og jeg kan også godt forstå, at Venstre ikke bryder sig om forslag, der skal give mulighed for, at borgerne kan få indflydelse på, hvad der skal foregå.

Jeg synes, det er fint, at fru Gudrun Laub siger så ligeud, at Venstre ikke ønsker, at det skal være muligt for et mindretal af borgerne at få sat nogle vigtige sager på dagsordenen. Det skal kun være det store flertal, der kan få lov at bestemme, hvad enten det er på landsplan eller lokalt. Det synes jeg da er rart at fru Gudrun Laub siger så klart, så det vil jeg gerne takke for.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Der er altså mulighed for, at et mindretal, som bare har én repræsentant i et byråd, en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, kan bringe sager til behandling, og meningen med det repræsentative demokrati er jo netop, at der skal være en eller anden form for sammenhæng med hensyn til, hvad man kan få sat til debat og til afstem-

ning. Det skal være nogle af dem, som netop er valgt til at varetage opgaverne, som bringer sagerne frem, og det synes jeg er yderst rimeligt. Også et eller andet mindretal, som ganske vist er lille, men dog har en repræsentant i kommunalbestyrelsen, kan forlange, at kommunalbestyrelsen skal beskæftige sig med en sag, og jeg synes, det fungerer fint i det kommunale system.

Klaus Hækkerup (S):

Som det allerede har været nævnt, er de tre beslutningsforslag, vi behandler nu, nogle, vi allerede tidligere har drøftet.

Jeg vil godt kvittere over for SF, for jeg synes, der er lavet et stort arbejde med at specificere forslaget og imødekomme nogle af de indvendinger, der har været rejst tidligere. Alligevel må jeg sige på Socialdemokratiets vegne, at vi ikke kan støtte nogen af de tre beslutningsforslag, men jeg vil godt knytte nogle bemærkninger til dem.

Kl. 16.55

Det er selvfølgelig rigtig, som det er anført i beslutningsforslag nr. B 33 om mulighed for afholdelse af ekstraordinære kommunale valg, hvis det kræves af 50 pct. af vælgerne, at vi har haft nogle tilfælde, hvor man godt kunne sidde tilbage med en fornemmelse af, at her havde det egentlig været meget rart, hvis man kunne have gjort det, og også har tænkt: Ville kommunalbestyrelsen mon have opført sig på netop den måde, hvis vælgerne havde haft muligheden for at kræve et nyvalg? Jeg vil ikke afvise, at et sådant forslag kan virke disciplinerende på en kommunalbestyrelse.

Men fordelene ved det må selvfølgelig vejes op mod de ulemper, man kan se, og som jeg også synes jeg kan se i forslaget. Det vil skabe megen usikkerhed, og det vil svække effektiviteten i den kommunale forvaltning i en periode, hvor man har en kommunalbestyrelse, der er sat under afstemning. Det skal også ses i lyset af, at der er tale om få og enkeltstående tilfælde. Jeg kan godt være enig med SF i, at der er andre tilfælde end lige netop sagerne fra Farum og Fakse, men alligevel taler vi om enkeltstående tilfælde.

Vi risikerer også, at forslaget vil svække det repræsentative demokrati og medføre en faldende interesse hos de mulige kandidater for at stille op, hvis de alligevel, om jeg så må sige, i tide og utide kan risikere at blive afsat. På samme måde som vælgerne jo ikke kan sige, at nu synes de, at det siddende Folketing opfører sig tåbeligt

og ufornuftigt, og derfor kræver de nyvalg, på samme måde synes vi heller ikke, det er naturligt, at man kan gøre det i en kommune.

Så har jeg en kommentar til det mere tekniske indhold af beslutningsforslaget. 50 pct. af de vælgere, der deltog i det seneste ordinære valg, skal kunne deltage i afstemningen. Nu er det jo en ganske betydelig del af vælgerne, der skiftes ud i løbet af en 4-årig valgperiode. Nogle rejser, og nogle kommer til.

SF's foreslår, så vidt jeg forstår, at det kun er dem, der stadig bor i kommunen, og som deltog i det sidste ordinære valg, der skal have stemmeret til nyvalg til kommunalbestyrelsen. Jeg formoder ikke, at de, der har forladt kommunen, skal have den mulighed. Det er uafklaret, men da beslutningsforslaget, så vidt jeg allerede har kunnet høre, næppe har nogen chance for at blive vedtaget, behøver vi nok ikke børe så meget i det.

Med hensyn til de to forslag, B 34 og B 45, om at kunne kræve kommunale og regionale folkeafstemninger og give mulighed for folkeafstemning i kommune og amt, er det vores opfattelse, at man er bedst tjent med, at kommunalbestyrelsen er eneansvarlig og også er ansvarlig – altså at den ikke får den undskyldning, når den bliver mødt med kritik, at den kan sige, at det her er noget, borgerne bare kunne have krævet en folkeafstemning om, og så kunne vi have fået en afklaring. Det er kommunalbestyrelsen, som har det endelige ansvar, og sådan skal det også være. Vi har et repræsentativt demokrati, og man skal klart og entydigt kunne se, hvem der er ansvarlig for beslutningerne.

I dag kan kommunalbestyrelsen beslutte at afholde en vejledende folkeafstemning. Men det forandrer selvfølgelig ikke noget, hverken at det er kommunalbestyrelsen, som fastsætter temaet, der skal stemmes om, eller at det er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for den beslutning, der i sidste ende skal træffes.

Det farlige ved bindende folkeafstemninger er, at man kan fjerne en del af et sammenhængende beslutningsgrundlag i en kommune. Hvis man f.eks. beslutter, at en udstykning skal udskydes, og de indtægter, kommunalbestyrelsen havde regnet med at bruge til at bygge en daginstitution eller udbygge en skole for, dermed forsvinder, er det jo kun spørgsmålet om den pågældende udstykning, man stemmer om, men ikke spørgsmålet om, hvad provenuet skulle være brugt til, og slet ikke hvis det er noget mindre eksotisk som f.eks. det kedelige at afdrage

på den kommunale gæld. Vi mener heller ikke, at enkeltgrupper skal kunne undergrave folkeafstemningsinstitutionen ved at bringe specielle emner til afstemning, så også derfor må vi afvise B 34 og B 45.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tager ordet for en kort bemærkning, fordi jeg synes, at det, hr. Hækkerup siger her, oser af mistillid til den danske vælgerskare. Det, Socialdemokratiet vel i virkeligheden fortæller os her i dag, er, at hvis man sætter noget ud til en folkeafstemning, så gør det det muligt for interessegrupper, for små grupper fuldstændig at lave om på den ansvarlighed, der ellers vil blive tilkendegivet i kommunalbestyrelserne.

Kl. 17.00

Er det virkelig rigtigt, at det er ud fra en sådan argumentation, man vil afvise de her forslag om, at flere ting kunne blive afgjort ved sådan en ventil til det repræsentative demokrati ved hjælp af det direkte demokrati, nemlig folkeafstemninger?

Og så spørgsmål to: Vil det så ikke være bedre i virkeligheden, i stedet for at afvise det her som tema, at sige, at det så er et spørgsmål om, hvor mange vælgere der skal til for at begære en folkeafstemning? Der vil man jo kunne sikre ved at justere på den grænse, at det ikke er enkeltinteresser, der vil kunne blive varetaget gennem det her, men at der skal være en bred folkelig opbakning til ønsket om en folkeafstemning, for at den i givet fald vil blive gennemført.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige, at det, vi taler om her, jo ikke er om at sende noget ud til folkeafstemning, som hr. Kristian Thulesen Dahl sagde. Det her er et spørgsmål om, at nogle borgere skal kunne kræve en folkeafstemning om et specielt udvalgt emne. Det er noget helt andet.

Som jeg nævnte, er der i dag en mulighed for, at en kommunalbestyrelse kan sende et næsten hvilket som helst emne, den måtte beslutte, ud til en vejledende folkeafstemning. Det finder vi er helt i orden, og det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at træffe beslutning om det.

Hvis jeg så også skal tilføje en anden del af svaret, så vil jeg godt sige, jeg da har bemærket mig, at Dansk Folkeparti, der tidligere har udtrykt ønske om, at borgerne skulle have mulighed for at blive hørt i retning af tanker om det,

der ligger her, har valgt at indgå et forlig om en strukturreform, hvor borgernes muligheder for at blive hørt, for at få indflydelse er fuldkommen som efter den nuværende lovgivning. Der er ikke ét komma, der er ikke én parentes, der levner mulighed for en udvidelse af de muligheder, som Dansk Folkeparti tidligere har stået for.

Så jeg synes ærligt talt, hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål til mig klinger en anelse hult.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det må hr. Hækkerup mene om, hvad han vil. Jeg stiller bare nogle spørgsmål og beder om at få svar på dem. Og jeg forholder mig til det, der drejer sig om, at man har folkeafstemning på vælgerinitiativ, altså hvor det er vælgerne selv, der kan begære en folkeafstemning om et givet emne. Til det siger hr. Hækkerup, at det er farligt, fordi det vil betyde, at enkeltinteresser, enkeltgrupper, kan misbruge det her til at forstyrre den der helhedstænkning, kan man forestille sig, som kommunalbestyrelsen åbenbart besidder.

Så er mit spørgsmål: I stedet for så at afvise det her som et brugbart instrument, kunne hr. Hækkerup så ikke i stedet kigge på grænsen for, hvor mange borgere der skal til for at begære en sådan folkeafstemning? For hvis man hæver grænsen for antallet af borgere, der skal til for at kunne begære en sådan folkeafstemning på vælgerinitiativ, så vil man jo undgå, at det sådan er udtryk for små enkeltgruppers egne interesser, men at der i stedet skal en bredde til i lokalbefolkningen for at kunne begære et givet emne til afstemning. Og vil man så ikke ad den vej i virkeligheden undgå de utilsigtede virkninger, som hr. Hækkerup taler om?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det kan jeg ikke forestille mig at man vil kunne undgå. Det at enkeltgrupper kan kræve noget ud til en måske endda bindende folkeafstemning, som det er foreslået her, vil jo for os at se netop fjerne det, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at træffe helhedsbeslutninger.

Lad mig så i øvrigt sige, at hr. Kristian Thulesen Dahl startede med ligesom at antyde, at vi var mod folkeafstemninger. Det er vi ikke. Der er jo også i den grundlov, vi har været med til at vedtage i sin tid, hjemlet adgang til folkeafstemninger, men på ganske bestemte og afgrænsede områder.

Det finder vi meget tilfredsstillende. Og vi finder også, at det giver demokratiet det spillemuligheder, der er behov for.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi har i Dansk Folkeparti set frem til behandlingen af de her forslag i dag, og det har vi, fordi vi synes, der er rigtig, rigtig mange gode elementer i de forslag, der er fremsat.

Vi har tidligere her i Folketingssalen haft lignende tanker fremme, og vi har også arbejdet med nye forslag, som det var vores agt at fremsætte i den her folketingssamling om samme emner. Men vi har, i respekt for at nu er der sat forslag til behandling, der kan give mulighed for en debat omkring de her ting, valgt ikke at fremsætte egne forslag, men at tage udgangspunkt i de forslag, der er fremsat her til behandling i dag.

Kl. 17.05

Først til forslaget om, at man ved en begæring kan få sat ting til debat i enten kommunalbestyrelsen eller et regionsråd. Man må jo lige anerkende, at regionerne er kommet ind allerede her. Selv om de jo ikke er vedtaget ved lov endnu, har man åbenbart hos partier, der ikke er med i strukturreformen, anerkendt, at det er sådan, det er, og det er sådan, det ender, og derfor er man begyndt at bruge terminologien allerede, det må jeg dog sige anerkendende til forslagsstillerne.

Men det er jo åbenbart, at selve det her er en fornuftig ting, og som jeg hører ministerens tale i forbindelse med det element, er der jo i virkeligheden heller ingen modstand mod det. Man forsøger sig bare med at sige, at det kan man jo allerede i dag, for man kan jo komme til en spørgetime, eller man kan jo skrive til borgmesteren eller et kommunalbestyrelsesmedlem, og så må det lokale demokrati jo betyde, at man så kan få det taget op. Men hvis alle er enige om, at det her er meget fornuftigt, og der bestemt ikke er nogen grund til at være ked af, at lokale borgere på den måde kan få sat noget bestemt til debat, hvorfor i alverden så ikke give borgerne mulighed for at have den sikkerhed her for, at det så også bliver taget alvorligt, når man kommer med et ønske?

Derfor ser vi absolut ingen problemer i, at man har sådan et punkt inde. Det, man kunne

diskutere, er jo mere i forhold til det her med, om 5 pct. er grænsen, og hvordan man tæller i forhold til det.

Så er der det mere vidtgående forslag, kan man jo godt sige, som forslagsstillerne her er inde på. Det er det om, at man skal kunne begære folkeafstemning på vælgerinitiativer, altså ikke at et emne kommer til debat og afstemning i en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, men at man får sat et bestemt emne til folkeafstemning på vælgerinitiativ, altså at man bryder politikernes monopol på at måtte udskrive en vejledende folkeafstemning.

Det er jo herligt. Vi kan jo altså lige så godt sige, at vi har det repræsentative demokrati. Det fungerer jo på mange måder ganske udmærket, men når vi støtter et punkt som det her, så er det jo for at have en ventil til det repræsentative demokrati, at der, hvor man virkelig har, som forslagsstillerne også er inde på, en helt unormal situation, er det altså godt, at der er et redskab, som giver forholdsvis store mindretal mulighed for at finde ud af, om deres bekymring i virkeligheden er udtryk for flertallets bekymring. Og det kan man selvfølgelig, hvis man har mulighed for at sætte forslag til lokal folkeafstemning ved vælgerinitiativ.

Det er jo så 10 pct., der foreslås her, og også her skal vi så problematisere, om det er det rigtige tal. Vi så gerne, at tallet var lavere, men hvis der omvendt skal det til for at få flertal for forslaget, at man kigger den anden vej, jamen så er det alene at få det stadfæstet som en mulighed i regelsættet selvfølgelig et gennembrud, og derfor vil vi da være fleksibelt indstillet over for, hvor den præcise grænse skal gå, hvis Socialdemokratiet af den grund så pludselig kunne finde ud af, at det måske alligevel gik an jævnfør vores debat lige for et øjeblik siden.

Der er lige til forslaget nr. B 34 to kommentarer, jeg vil komme med, til hr. Aage Frandsen. Den ene er i forbindelse med punkt 8 i forslaget, hvor der jo står, at forslagsstillerne til enhver tid kan trække kravet om folkeafstemning tilbage. Jeg vil gerne have, at hr. Aage Frandsen på et tidspunkt tilkendegiver, hvordan det mere praktisk skal administreres, hvis man forestiller sig, at man har begæret noget til afstemning, eller man har samlet underskrifter ind, og der er en masse borgere, der har skrevet under på det, hvem det så egentlig er, der nu er forslagsstilleren, der bare kan trække ønsket tilbage måske i modsætning til andre af dem, der har skrevet under, som fortsat ønsker emnet til afstemning.

Det andet er under punkt 10, hvor forslagsstillerne her skitserer, at det er vigtigt, at de midler, der gives til informationskampagne, gives ligeligt til ja- og nejsiden. Når jeg lige tager det her frem, så er det jo, fordi SF undergår sådan en intern ikke nødvendigvis forandringsproces i de her uger. Vi ved det jo ikke endnu, vi kender jo ikke resultatet, men vi ved, der pågår en intern folkeafstemning hos SF's medlemmer om EU-forfatningen og den aftale, SF har valgt at indgå.

Derfor ved vi jo ikke rigtig, om SF bliver et nejparti eller et japarti i en kommende folkeafstemning. SF ved det jo selvfølgelig heller ikke selv. Men det, der kunne være interessant, er jo at vide, om hr. Aage Frandsens holdning til det her med fordeling af midlerne ligeligt mellem ja- og nejsiden går igen fra det her forslag og så til en kommende folkeafstemning om EU både i forhold til de samlede midler, der gives via Folketinget til de politiske partiers EU-agitation, og jo også i forhold til den måde, SF selv vil agere internt på i sit parti i forhold til en ja- og nejside. Hvis ikke det er at gå for tæt på, kunne jeg altså godt tænke mig at høre nogle kommentarer til det.

Men ellers kan vi i det hele støtte både forslaget om, at man kan få noget til debat i sin kommunalbestyrelse eller måske sit fremtidige regionsråd, og også forslaget om, at man bryder politikernes monopol på at udskrive vejledende folkeafstemninger og giver borgerne mulighed for at på vælgerinitiativ at få afholdt lokale vejledende folkeafstemninger.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jamen når nu det ligger SF så meget på sinde ...

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, Dansk Folkeparti.

Klaus Hækkerup (S):

... Dansk Folkeparti så meget på sinde – undskyld SF! – at få åbnet for denne her mulighed, hvorfor har Dansk Folkeparti så ikke sikret sig, at det blev en del af den aftale om strukturreformen?

Dansk Folkeparti var de eneste, der sad og forhandlede med regeringspartierne. Dansk Folkeparti havde vetoret. Dansk Folkeparti kunne have fået igennem, hvad de ville, og vi har nu oplevet en proces, hvor man helt forudsigeligt kunne se, at der er kommuner, hvor borgerne

har givet udtryk for, at de ønsker at blive spurgt, men ikke er blevet det, og der er kommuner, hvor borgerne er blevet spurgt, men ikke er spurgt om det, de ønsker, f.eks. ved deling af kommuner. Hvorfor har SF ikke sikret, at det kom med i aftalen, når det nu er hjerteblood for SF, vi taler om her? Dansk Folkeparti – undskyld!

Den fg. formand (Grete Schødt):

Værsgo til ordføreren for Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen altså det gør ikke noget. Vi lever med det. Vi ved, hvad hr. Klaus Hækkerup mener, og sådan er det. Det ved vi med så mange ting, så det er fint.

Det er jo bare så enkelt. Når hr. Klaus Hækkerup siger, at vi kunne have fået alt igennem, så er det jo i virkeligheden en kompliment, der måske lige er en anelse for stor, og den anden ting er jo også, at vi så har accepteret en strukturreform, hvor vi diskuterer opgaveflytning, hvor vi diskuterer, hvor tingene skal ligge, men vi har også accepteret, at der er nogle ting, der så forestår en videre debat om, og her har vi jo skrevet direkte i aftalen, at spørgsmålet omkring, hvordan vi sikrer et bedre lokalt demokrati, er et af de spørgsmål, som vi skal komme tilbage til.

Der er ingen tvivl om, det nævnte vi også i foråret over for regeringen, da vi forhandlede de her spørgsmål, at regeringen er fuldt bevidst om, hvad det er for en holdning, Dansk Folkeparti har til det her spørgsmål. Det er nøjagtig den holdning, jeg tilkendegiver her i salen i dag, og jeg havde bestemt håbet, at der i den socialdemokratiske folketingsgruppe var sket sådan en udvikling af tanker omkring direkte demokrati, som havde gjort den her debat lidt mere spændende, end at Socialdemokratiets ordfører bare ved starten af debatten i virkeligheden jo er med til at dræbe den ved at sige, at Socialdemokratiet bare vender tommelfingeren nedad.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad os nu ikke vende tilbage til, hvad jeg sagde, selv om Dansk Folkepartis ordfører angiver det en smule fordrejet, men det er jo en del af det, politikere ofte gør.

Jeg synes bare ikke, jeg har fået svar på mit spørgsmål til Dansk Folkeparti.

Hvorfor sikrede Dansk Folkeparti ikke i forbindelse med forhandlingerne om strukturreformen, at spørgsmålet om kommunesammenlægninger, der dog er en væsentlig del, blev undergivet mulighed for folkeafstemninger i de pågældende kommuner, at borgerne også kunne sikre sig, at de kunne blive spurgt om, hvorvidt en kommune skulle deles eller ej, de steder hvor kommunalbestyrelsen ikke gør det? Jeg synes ikke, det er noget svar, at Dansk Folkepartis ordfører står her og siger: Ork jo, det tænkte vi meget på, og det tager vi stilling til, når hele strukturreformen er gennemført. Det synes jeg ærlig talt er at holde vælgerne for nar.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Klaus Hækkerup aner jo overhovedet intet om, i hvilket omfang vi tager hensyn til, om der har været afholdt folkeafstemninger eller ej i spørgsmålet om borgerønsker i den enkelte kommune og med eksempelvis en deling af en kommune. Det er jo først noget, der kommer til debat på et senere tidspunkt, når ønskerne kommer ind, når protester kommer ind fra de kommuner, der har borgere, der ikke føler, at de er blevet hørt, hvorvidt man så skal godkende en sammenlægning, som man måske har en vurdering af på baggrund af indsamlede underskrifter, at et meget, meget stort mindretal, måske endda et flertal er imod.

Hr. Klaus Hækkerup aner jo ikke, om vi som en del af forligskredsen om en strukturreform vil gå ind og problematisere det i forhold til en konkret sammenlægning. Det har vi jo mulighed for, fordi vi er forligspart i strukturreformen, og vi derfor selvfølgelig skal diskutere med regeringen alle de her spørgsmål, der måtte dukke op om sammenlægninger, og specielt de områder, hvor der måtte være protester fra borgere, der ikke føler at være blevet hørt.

Derfor er det også mit råd til kommunerne, at man i den fase, man er i, tager det dybt alvorligt, at man ikke skal køre hen over sin lokale befolkning, for der er ingen sikkerhed for, at vi ikke kommer som forligspart på et senere tidspunkt og problematiserer lige præcis den her del af det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Og hvad så, når Dansk Folkeparti har »problematiseret«? Betyder det så, at man ikke godken-

der sammenlægningerne? Det havde Dansk Folkeparti jo muligheden for at melde meget, meget klart ud. Da aftalen om strukturreformen er indgået alene mellem regeringen og Dansk Folkeparti, så kunne Dansk Folkeparti jo få sine krav igennem.

Derfor, hvis det virkelig lå Dansk Folkeparti på sinde, så kunne man jo allerede, da man indgik aftalen, have sagt meget klart, så man også vidste det ude i kommunerne, at man ikke ville godkende kommunesammenlægninger, hvor der var protester fra en større del af borgerne. Så jeg vil gerne spørge: Betyder det, hr. Thulesen Dahl står og siger nu, at Dansk Folkeparti ikke vil godkende kommunesammenlægninger, hvor der indkommer protester fra en større del af borgerne?

KL 17.15

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg forstår godt iveren, men vi tager tingene i den rækkefølge, de skal komme i.

I forhold til den konkrete vurdering af den enkelte kommunes spørgsmål tager vi stilling på det tidspunkt, vi skal tage stilling. Det er ikke nu. Vi skal ikke tage stilling til, om Mariager Kommune, hvis ikke de havde gjort det, de nu havde gjort, så var blevet vurderet på den ene eller den anden måde. Vi respekterer faktisk, at der på den måde pågår en lokal debat omkring de her spørgsmål.

Men vi siger, at hvis der er kraftige protester fra en lokalbefolkning, der giver anledning til at tro, at man kører hen over en lokalbefolkningens ønsker, så forbeholder vi os da al ret til at sige, at vi ikke vil gå med til en kommunesammenlægning, som sandsynligvis er baseret på en modstand, måske endda blandt flertallet af en lokalbefolkningens ønsker. Det er da soleklart. Det kan da ikke komme bag på nogen. Det har jeg da sagt ved alle de anledninger, jeg har haft til det.

Nu ved jeg ikke, hvordan Enhedslisten har forhandlet i sin tid, men vi har meget nøgternt vurderet, hvad vi synes var rigtigt at tage ind og stille som krav i forbindelse med strukturreformen, og hvad vi så forsøger politisk at kæmpe en kamp for – også her i dagens debat i forhold til direkte demokrati. Og der er det altså stadig væk skuffende, at Socialdemokratiet ikke tager en fordomsfri debat om direkte demokrati, men bare forsøger at lave det her til en strukturdebat om, hvad der foregik i foråret.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu fik Enhedslisten ikke så meget mulighed for at forhandle. Der var ligesom ikke så meget at få lov at forhandle om. Men Dansk Folkeparti havde muligheden for at stille krav. Og hvis man ser det fra kommunernes synspunkt, så synes jeg da, det er en noget mærkelig melding fra hr. Thulesen Dahl, at man ikke ville sige klart fra starten, om man vil acceptere kommunesammenlægninger, hvor der ikke er afholdt vejledende folkeafstemninger, og hvor en stor del af borgerne protesterer. Det er da noget mærkeligt noget at sige først engang til foråret, når ønskerne er meldt ud; så skal man sidde og godkende eller ej, uden at kommunerne har haft mulighed for at forholde sig til det i forvejen.

Derfor havde det da været fuldstændig naturligt for Dansk Folkeparti at sige det fra starten, hvis man virkelig mente det, og det ikke bare var, fordi Dansk Folkeparti ikke havde lyst til at rejse det krav og egentlig heller ikke ville gennemføre det i særlig stor udstrækning.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu skal jeg sige til fru Line Barfod, at jeg faktisk tænkte på den tid, hvor Enhedslisten var støtte for en regering og forhandlede, forhandlede man da med det udgangspunkt, at alt, hvad man havde i sit politiske program, skulle gennemføres hver gang, man gik til forhandling? Det tror jeg selv for fru Line Barfod ville virke noget urealistisk.

Og sådan har vi heller ikke forhandlet strukturreform. Vi har stillet krav, som vi følte var rimelige og fair at stille, og vi er blevet tilgodeset i et omfang, der gjorde, at vi følte, det var rigtigt af os at indgå et samlet forlig.

Vi har ikke fået en pind med, der handler om kravet om folkeafstemning. Men det betyder jo ikke, at vi ikke både i foråret, i sommer, nu her i dag og i øvrigt ved en masse arrangementer rundtomkring i landet har tilkendegivet, at når man laver kommunesammenlægninger, er det vigtigt, at man gør det, hvor befolkningen er med og befolkningen kan se fornuften i det, man gør.

Derfor har vi opfordret til, at der, hvor man er i tvivl, afholder man lokale folkeafstemninger. Vi kan se, at der rundtomkring i landet har været en lang række folkeafstemninger om det. Nu ønsker vi så at tage et videre initiativ ved at støtte nogle forslag her i dag, der gør, at man frem-

over, hvis man står i lignende situationer, endda kan få folkeafstemninger på vælgerinitiativ.

Jeg synes egentlig, at man skulle være glad for det frem for at være så vred og så utilfreds over, at vi i virkeligheden støtter nogle forslag, der er lagt frem til debat her i dag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er selvfølgelig meget rart, at Dansk Folkeparti støtter et forslag, som vi har fremsat. Men i forhold til en konkret situation må man jo sige, at Dansk Folkeparti i forhandlingerne om strukturreformen valgte en prioritering, der indebar, at det, man ellers havde sagt omkring folkeafstemninger, blev nedprioriteret. Det vil sige, at det, som hr. Thulesen Dahls partifælle hr. Poul Nødgaard sagde i Folketingets aktuelle debat om folkeafstemninger, så man bort fra i forhandlingsforløbet, sådan at det, som var synspunktet dengang, nemlig at man ikke måtte lægge nogen kommuner sammen – og det må vel også betyde, at man ikke måtte lægge nogen befolkningsgrupper sammen – uden at der havde været en folkeafstemning, ikke holdt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er jo nogle kommuner, hvor der overhovedet ikke er diskussion om, hvad det er for en kommune, de laver sammenlægning med, altså hvor det slet ikke er til lokal debat, fordi stort set alle borgere er enige om, at det er rigtigt at gå sammen med nabokommunen. Der giver det jo ikke nogen mening at have stillet som ultimativt krav, at sådan en sammenlægning kun kunne ske ved en forudgående folkeafstemning.

Kl. 17.20

Det, vi taler om her i forhold til folkeafstemning på vælgerinitiativ, er jo, at i de situationer, hvor der er tvivl, hvor der virkelig er berettiget tvivl, og hvor der er en voldsom lokalpolitisk debat, havde det da været at foretrække, at man så havde sikkerhed for, at man kunne kræve en folkeafstemning. Og der er det jo ikke rigtigt at sige, at det er fuldstændig nedprioriteret. Det er rigtigt, at det ikke er kommet med som et krav i forbindelse med strukturreformen, men det gør jo ikke, at vi stopper kampen for det rigtige.

Så anerkender jeg selvfølgelig, at hr. Aage Frandsen synes, det havde været herligt, hvis vi havde fået gennemført også SF's politik i de forhandlinger, vi gik til, og der må vi jo så prøve at

løfte det store ansvar i forbindelse med de forhandlinger, vi så i øvrigt har.

Men jeg nævner som et konkret eksempel den situation, når vi efter nytår står med nogle sager, hvor der er berettiget tvivl om, hvad resultatet egentlig er, hvad vurderingen egentlig er på baggrund af de protester, der måtte komme; der vil vi da forbeholde os retten til at tage det element ind i betragtning, i forhold til om det er rigtigt at give tilladelse til en konkret kommunesammenlægning eller ej.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er klart, at der er nogle tilfælde, hvor der slet ikke er diskussion om, at to kommuner skal sammenlægges.

Der er også nogle situationer, som er lige så oplagte, hvor man har en afstemning, og hvor kommunalbestyrelsen har valgt at følge afstemningen.

Men så er der jo en række tilfælde, som ligger i en grå mellemzone. Nogle steder er det jo ikke en entydig afgørelse. Det kan være, at en del af kommunen siger, at man vil dén vej, og en anden del vil dén vej. Hvad gør man så? Vi kan tage Sønderhald Kommune, hvor den østlige del har peget i én retning og den anden del i en anden retning. Hvad gør man i det tilfælde?

Der er nogle steder, hvor man har haft diskussionen, men hvor der ikke er kommet en folkeafstemning, for det er jo ikke så enkelt at lave sådan en folkeafstemning. Det har man gjort i Mariager på eget initiativ, og så efterhånden kommer der så også nogle andre. Men hvad gør man efter Dansk Folkepartis mening dér?

Så lige til allersidst: Jeg føler ikke, at Dansk Folkeparti på ét eneste punkt – heller ikke på det her punkt – varetog vores interesser i forhandlingerne. Det har jeg heller ingen forventning om, og der er heller ingen bebrejdelse i den forbindelse.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kunne have det ønske – men jeg forstår godt den politiske sammenhæng i det her – at man i virkeligheden ser de forslag, man selv har stillet, som noget, der rækker langt ud over en strukturreform.

I virkeligheden er det jo noget fattigt, hvis en diskussion omkring direkte demokrati alene bliver en debat om, hvorvidt en kommune skal have en afgræsning hertil eller lidt længere ud i

periferien. Det handler jo så sandelig også om: Hvad foregår der så inden for den ramme efterfølgende, og hvilke muligheder har man som lokalbefolkning, hvis kommunalbestyrelsen vil noget helt andet end det, en stor del af lokalbefolkningen vil? Det handler om så at få det sat til reel debat og afstemning.

Jeg anerkender fuldt ud forsøget på det politiske drilleri i det her, men jeg synes, at de, der er tilhængere af det her – og ikke modstandere, det kan man sådan tage og føle på – bliver nødt til at se lidt længere, end at det alene er et spørgsmål om afgrænsningen i forbindelse med strukturreformen.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hr. Thulesen Dahl behøver sådan set ikke overbevise mig om, at folkeafstemninger kan være fornuftige instrumenter i nogle sammenhænge og måske mere problematiske i andre sammenhænge. Det er jo sådan set grunden til, at vores ordfører har svaret det, han har svaret her i salen i dag.

Men det, vi forsøger at få et svar på, er, hvor meget Dansk Folkeparti mener det, som hr. Thulesen Dahl siger.

Kan hr. Thulesen Dahl ikke bekræfte, at da man sad i forhandlinger om strukturreformen, startede man med allerede i juni måned at underkende en af de større folkeafstemninger, nemlig i Vejle, om, hvor borgerne i Vejle ønskede at de regionsmæssigt skulle høre til? Det underkendte hr. Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti og forsøgte i stedet for at få en aftale med de politisk valgte hen over hovedet på befolkningen.

Er det helt i overensstemmelse med det, hr. Thulesen Dahl har sagt som værende Dansk Folkepartis principper i den her sag?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, tværtimod var det, vi gjorde i forbindelse med Vejlesagen, jo lige præcis at lave en aftale, der understregede Vejle Kommunes ret til at vælge mellem Region Midt eller Region Syd. Vejle Kommune havde ved hjælp af en vejledende folkeafstemning tilkendegivet, at de gerne ville være i Region Midt, og det, vi jo lige præcis gjorde, var, at vi gav dem valgmuligheden, så de selv kunne beslutte det, i modsætning til det, som regeringen havde ønsket, at de blot var blevet placeret i Region Syd, færdig, slut.

Der er heller ingen som helst tvivl om, når man har fulgt den debat tæt, som har været i Vejle, efter at aftalen blev indgået den 24. juni, at der med det samme var meget, meget stor opbakning i Vejle for, at man så valgte Region Syd på de betingelser, der lå i at være en del af Region Syd. Og jeg tror, at de, der har fulgt lokalpressen i Vejle, heller ikke vil være et sekund i tvivl om, at byrådet har opbakning til det.

Lad os nu sige, at der i Vejle havde været borgermøder, hvor der havde været massive protester, lad os sige, at aviserne havde været fyldt med protestskrivelser, lad os sige, at de havde haft underskriftindsamlinger osv., så kunne vi have haft grund til at tro, at Vejle Byråd havde handlet imod, hvad borgerne i Vejle ønskede. Men det har vi overhovedet ingen grund til at tro, når der stort set ikke er en eneste protest mod det, Vejle Byråd faktisk valgte at gøre, efter at aftalen blev indgået. Så det er jo grundlaget for det.

Men jeg kunne godt tænke mig, at det her forslag bliver vedtaget, så hvis man står med sådan en situation på et tidspunkt, så vil et bestemt antal vælgere, hvis de ønsker at protestere mod byrådets beslutning, kunne begære en vejledende folkeafstemning om det. Den mulighed vil hr. Ole Stavad jo så ikke give borgerne i Vejle.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Ja tak! Taletiden er langt overskredet. Den røde lampe betyder, at tiden er gået.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg bliver en lille smule forvirret, må jeg sige til hr. Thulesen Dahl. Jeg mener faktisk ikke, at det var nødvendigt i Vejle. Der var der faktisk et byråd, der valgte at sige, at de ville spørge borgerne. Man afholdt en vejledende folkeafstemning. Den vejledende folkeafstemning sagde, at et klart flertal ønskede, at Vejle skulle høre til den midtjyske region. Mig bekendt er der ikke afholdt nogen folkeafstemninger siden da.

Men ifølge det, jeg har hørt i min radio, så har hr. Thulesen Dahl ført forhandlinger med borgmesteren i Vejle om, om ikke han syntes, det var en god idé, hvis man blev regionshovedstad, og traf en anden beslutning end det råd, borgerne havde givet.

Jeg forstår på hr. Thulesen Dahl, at hvis det er sådan, at der har været en vejledende folkeafstemning, så kan han godt føre forhandlinger med de politisk valgte, som kan træffe en anden

beslutning, og derefter skal der massive folkelige protester til, hvis hr. Thulesen Dahl skal mene, at folkeafstemningen har nogen værdi.

Jeg synes, det bliver lidt sølle.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det handler jo i virkeligheden om, sådan som forslaget, vi behandler i dag, er skruet sammen, at en vejledende folkeafstemning er en vejledende folkeafstemning og giver mulighed for, at borgerne på de vilkår, der er, kan tilkendegive over for politikerne, hvordan de ser situationen.

Det er jo egentlig lige præcis der, hvor modstanderne af det her forslag, vi behandler, om afstemning på vælgerinitiativ, burde sige, at hvis blot de kan være sikre på, at det er en vejledende folkeafstemning, jamen så odelægger det jo ikke muligheden for, at man kan fortsætte debatten efterfølgende.

Så hr. Ole Stavad burde jo egentlig bare tage det som udtryk for, at en vejledende folkeafstemning, hvis det er en vejledende folkeafstemning, man holder, i hvert fald ikke bør være til fare for nogen, for så kan man fortsætte den politiske drøftelse efterfølgende, men med det gode budskab, man har fået fra sin lokalbefolkning.

Så jeg kan ikke se, hvad hr. Ole Stavad er så bange for i forhold til at give borgerne retten til at forlange en folkeafstemning, hvis de ønsker det.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Knud Erik Kirkegaard. Værsgo.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

I Danmark har vi et velfungerende og et robust lokalt selvstyre. Så velfungerende og så robust, at vi i Danmark har haft mulighed for at lægge meget store beslutninger, en meget stor beslutningskompetence ud til de lokale kommunalbestyrelser. Det er vel sådan, at vi i Danmark vel nærmest har verdensrekord med hensyn til at lægge beslutninger ud til lokal afgørelse. Det er godt, at det er sådan, det er en styrke for det danske samfund.

Dette velfungerende, robuste lokale demokrati bygger på nogle faste principper. Det bygger på princippet om, at der er tale om et repræsentativt demokrati. Det er altså ikke noget med – ligesom i det gamle Athen – at man hver lørdag formiddag samles på torvet, og så træffer

kommunens borgere i fællesskab beslutninger om, hvordan kommunen nu skal styres. Det bygger altså på det repræsentative demokrati, det bygger også på faste valgperioder, og jeg tror, at begge disse principper er blandt årsagerne til, at systemet er så velfungerende, og at det er så robust.

Kl. 17.30

Jeg kan sige helt principielt, at i Det Konservative Folkeparti har vi ikke noget ønske om, at der skal ændres på disse to principper, og det er således også baggrunden for, at vi ikke kan give tilslutning til de beslutningsforslag, vi drøfter her i dag, hverken til B 33, B 34 eller B 45. Vi ønsker ikke at give mulighed for, at et antal borgere kan kræve afholdelse af nyvalg.

Som begrundelse for sit forslag har SF et par konkrete eksempler på noget, der er foregået ude i den kommunale verden. Men det hører absolut til undtagelserne, at der er sådanne forhold i den kommunale verden, der overhovedet kan begrunde, at der skal foretages nyvalg inden for den ellers faste valgperiode, og derfor synes vi ikke, at denne gode, velfungerende og robuste ordning skal ændres, fordi der i historiens løb har været et par eksempler, som måske ikke er de smukkeste eksempler på det kommunale selvstyre her i Danmark. Altså en afvisning af dette forslag fra SF.

Med hensyn til folkeafstemninger har vi principielt ikke noget imod, at man afholder folkeafstemninger – naturligvis ikke. Det kan vi gøre på nationalt plan, og det kan man også gøre på kommunalt plan. Der er mulighed for, at man kan afholde vejledende folkeafstemninger, og den mulighed har også været taget i anvendelse i forbindelse med diskussionen om den nye kommunale struktur. Så langt, så godt.

Men at et vist antal af kommunens vælgere kan forlange en sag bragt til ikke alene en vejledende, men en bindende folkeafstemning, kan vi ikke støtte. Det bryder med det faste princip om det repræsentative demokrati, som vi ikke ønsker at eksperimentere med, og derfor må vi afvise dette forslag fra SF og ligeledes afvise SF's forslag om, at man kan bede om at få en sag forelagt kommunalbestyrelsen til afgørelse og afstemning.

Forslaget fra Enhedslistens bygger på det samme princip, altså ret til at kræve folkeafstemninger, og derfor må vi også afvise det med den samme begrundelse, som vi har afvist beslutningsforslaget fra SF med.

Margrethe Vestager (RV):

Vi har set frem til debatten i dag, fordi vi synes, den giver mulighed for at få en mere tilbundsående diskussion af, på hvilken måde borgerne kan ytre sig i et demokrati, hvilke rettigheder man skal have som borger, og hvilket forhold der skal være mellem borgernes repræsentanter og borgernes egne initiativer.

Vi synes, det er to meget forskellige ting, som er sat til diskussion. Der er tale om initiativret til lokale folkeafstemninger og ret til at udskrive kommunale nyvalg, og hvis jeg skal tage det sidste først, vil jeg sige, at vi ikke støtter ret til at udskrive nyvalg. Når det gælder Folketinget, har vælgerne ikke den rettighed, at de kan udskrive nyvalg, og derfor har vi nogle reservationer med hensyn til, om det vil være særlig hensigtsmæssigt – både på grund af den skræmmeeffekt, som er blevet nævnt tidligere, og også på grund af det spørgsmål, om det rykker grundlæggende ved hele forståelsen af det repræsentative demokrati.

Når det er sagt, vil vi ikke afvise, at der *kan* være situationer, hvor man ville ønske, at man kunne skaffe sig af med hele bundtet. Men når det kommer dertil, må man også sige, at eksemplerne er relativt få, og at de nok ikke kan begrunde, at man grundlæggende ændrer relationen mellem de folkevalgte og befolkningen i forbindelse med valg.

Derimod synes vi, det er meget perspektivrigt, når man ser på SF's beslutningsforslag om lokale folkeafstemninger. Det er ikke, fordi vi i den forstand afviser Enhedslistens, men SF's beslutningsforslag er noget mere konkret og med al respekt i øvrigt mere gennearbejdet, end Enhedslistens forslag om det samme emne er.

I Det Radikale Venstre har vi nu i lang tid arbejdet med spørgsmålet. Der er således allerede i vores principprogram, som blev vedtaget i slutningen af 1990'erne, anført følgende:

»Folkeafstemninger skal supplere det repræsentative demokrati, både på landsplan og lokalt. Folkeafstemninger skal gennemføres på baggrund af offentlig debat og bredt oplysningsarbejde. Vælgerne skal have mulighed for at tage initiativ til folkeafstemninger.«

Kl. 17.35

Det står således forholdsvis centralt for Det Radikale Venstre, at folkeafstemninger bør være en mulighed for at supplere det repræsentative demokrati, og vi mener »supplere« ganske alvorligt, fordi vi mener, at det repræsentative demokrati må være kernen i vores styreform. Men

muligheden for at gennemføre folkeafstemninger, primært af vejledende karakter, tror vi kan være med til at styrke det folkelige engagement i de ting, der foregår.

Forslaget er udbygget i det forslag til grundlov, som vi har fremsat med hr. Niels Helveg Petersen som pennefører. Der står i forslaget § 38, at en tolvtedel af samtlige stemmeberettigede folketingsvælgere kan begære folkeafstemning om et i Folketinget vedtaget eller forkastet forslag til lov eller beslutning.

Det vil sige, at vi på landsdækkende plan har konkretiseret, hvordan vores principprogram kan udmøntes, og grundlaget er sådan set det samme, når det gælder lokale forhold. Principielt synes vi, det er vigtigt, at borgerne kan tage et initiativ over for de folkevalgte, og det er vores vurdering, at det kan blive endnu mere aktuelt, når man i nye storkommuner med forholdsvis små kommunalbestyrelser kan komme i en situation, hvor ganske betydelige mindretal i kommunen ikke er repræsenteret eller ikke har mulighed for at komme til orde i den kommunalpolitiske sammenhæng.

Vi har fundet forskellige hår i suppen, som gør, at vi er lidt skeptiske med hensyn til den konkrete udformning af forslaget: antallet af underskriftsstillere, afgrænsningen af, hvad der kan bringes til afstemning, og så fremdeles. Men principielt vil vi gerne tilkendegive, at vi er tilhængere af muligheden for initiativret til afholdelse af vejledende lokale folkeafstemninger.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne først takke De Radikale for at støtte forslagene om folkeafstemning.

I udvalgsarbejdet må vi se, om vi kan få tid til at arbejde videre og få at høre, hvilke indvendinger De Radikale i øvrigt har, så der måske blandt de partier i Folketinget, der støtter muligheden for folkeafstemninger, på et tidspunkt kan udkrystallisere sig et fælles forslag til, hvordan det kan gennemføres.

Når vi har valgt at fremsætte et ikke særlig detaljeret forslag ikke særlig lang tid efter, at vi sidst fremsatte forslag om muligheden for lokale folkeafstemninger, skyldes det, at regeringen og Dansk Folkeparti har vedtaget strukturreformen, som fører til en lang række kommunesammenlægninger rundt omkring i landet. Bl.a. på baggrund af den konkrete sag i Mariager, men også på grund af meldinger andre steder fra, synes vi, det er væsentligt, at borgerne får mulig-

hed for at få en folkeafstemning om noget så vigtigt som en strukturreform.

Vi synes, det er højst besynderligt, at man gennemfører en så stor omvæltning af det danske samfund, uden at det er blevet diskuteret i den sidste valgkamp. De generelle samfundsomvæltninger burde have været diskuteret op til folketingsvalget, eller også burde der have været et kommunevalg siden da, så man på lokalt plan kunne have diskuteret med dem, der skulle vælges.

Forslaget handler kun om lokale forhold, men vi kunne godt tænke os, at der også kom folkeafstemninger om strukturreformen generelt set, fordi den har så stor betydning for hele samfundet. Derfor synes vi, det ville være væsentligt at spørge vælgerne. På lokalt plan har det også stor betydning, hvilken kommune man skal lægges sammen med, eller om kommunen eventuelt skal deles. Dette har stor betydning for borgerne, og derfor er der behov for, at man kan kræve en folkeafstemning fra borgernes side, hvis kommunalbestyrelsen ikke selv kan finde ud af at udskrive en folkeafstemning, når en række borgere kræver det.

I Mariager er det heldigvis lykkedes på baggrund af den meget langvarige og indædte kamp, som en række borgere kastede sig ud i. Jeg synes, det er et imponerende stykke arbejde, der er foretaget i Mariager Kommune, og det er flot, at det nu er lykkedes at få en vejledende folkeafstemning om, hvordan kommunens fremtid skal være. Men vi mener, at når så mange borgere ønsker det, burde det være sådan, at de har krav på at få en folkeafstemning, for det kan jo være, det ikke lykkes for dem at råbe kommunalbestyrelsen op.

Kl. 17.40

Jeg må sige, at jeg synes, det er noget besynderligt, at Dansk Folkeparti ikke vil og ikke på noget tidspunkt har villet melde klart ud, om kommuner kan få godkendt sammenlægninger, hvis der ikke er holdt vejledende folkeafstemning og der har været store borgerprotester mod det, et flertal i kommunalbestyrelsen beslutter. Det er trods alt temmelig væsentligt for debatten at vide, hvilke forudsætninger man indgår aftaler under, og hvilke muligheder borgerne har for at påvirke beslutningerne. Det kunne jo være, at der var flere borgere rundt omkring i landet, der ville have prøvet at presse folkeafstemninger igennem, hvis de vidste, at der faktisk ville blive lyttet til dem. Det ligger i forslaget at give mulighed for at kræve en folkeafstemning, og det

vil borgerne ofte kun kræve, hvis de ved, at der bliver lyttet til det, de siger, at de bliver taget alvorligt, og at de, hvis de er tilstrækkelig mange, har mulighed for at få gennemført folkeafstemningen.

SF har fremsat det samme forslag om nyvalg, som vi også har stillet tidligere fra Enhedslistens side, og det støtter vi selvfølgelig også.

Ministeren sagde i sit indlæg, at Farumsagen nok ikke kunne have været forhindret. Det har vi diskuteret før, og det er klart, at efter at hele sagen var blevet afsløret, ville et nyvalg ikke have forhindret, at den var sket. Men mange borgere, som fuldstændig har mistet tilliden til de siddende kommunalbestyrelsesmedlemmer i Farum, ville have fået mulighed for at vælge nogle andre, som de havde større tillid til kunne føre dem ud af det økonomiske morads, i stedet for at skulle trækkes med de samme kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er årsagen til de mange problemer, Farum har nu.

Vi støtter også SF's forslag om, at vælgere skal have mulighed for at kræve et emne til debat. Vi har tidligere foreslået, at man skal have en større mulighed for lokaldemokrati, hvor borgere i et lokalområde skal have muligheden for at kræve bestemte emner taget op af kommunalbestyrelsen, ligesom vi mener, at man lokalt skal have mulighed for en standsningsret af de emner, kommunalbestyrelsen kommer frem med, så man har ordentlig tid til at diskutere emnerne lokalt.

Angående den generelle debat om at udvide det lokale demokrati, altså om befolkningen skal have større indflydelse, synes jeg, det var meget sigende, at Venstres ordfører ikke er interesseret i, at der skal være mulighed for, at et mindretal skal kunne kræve emner bragt til folkeafstemning, eller at et mindretal, sådan som Enhedslisten kan i Folketinget, kan stille spørgsmål i sager, hvor Venstre ikke har lyst til, at der bliver stillet spørgsmål. Det er jo meget sigende, at når man er ved magten, har man ikke lyst til, at andre skal kunne udfordre magten, man har ikke lyst til, at folket får mulighed for at stille spørgsmål, får en mulighed for at diskutere og måske endda får en mulighed for at vælte dem, der er ved magten, undtagen hvert fjerde år.

Det er måske ikke så mærkeligt, at det var en fra Venstres Ungdom, som nylig foreslog, at stemmeretten skal tages fra folk, der er på overførselsindkomst. Det ville selvfølgelig også være meget nemmere, hvis man tog stemmeretten fra en stor del af befolkningen, især dem, som må-

ske kunne tænkes at protestere mod den førte politik. Men vi mener altså, at man hellere skal udvide folks mulighed for at blive hørt, udvide deres mulighed for at rejse sager og kræve folkeafstemninger, når de synes, at de valgte politikere svigter, så vi håber, at det på et tidspunkt skal lykkes at samle flertal for disse forslag.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

I Enhedslistens forslag er det anført, at 10 pct. af de stemmeberettigede skal kunne kræve folkeafstemning. Mener fru Line Barfod ikke, at et mindretal, der er så stort som 10 pct., skulle have mulighed for at råbe nogle kommunalpolitikere op, så det kan få i det mindste én fra kommunalbestyrelsen til at rejse en sag i kommunen?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det har jo desværre vist sig, at det ikke altid er muligt. Der er tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde én eneste i kommunalbestyrelsen, der vil rejse en sag, og derfor mener vi, at der skal være en mulighed for folkeafstemning. Vi tror ikke, det vil ske ret tit, og vi forestiller os ikke, at der skal være folkeafstemning hver uge om forskellige emner, men der er altså situationer, hvor der er behov for, at 10 pct. af borgerne kan rejse en sag, når ikke ét eneste kommunalbestyrelsesmedlem vil rejse den. Der kan jo også være den situation, at et kommunalbestyrelsesmedlem vil rejse den, men ikke kan få flertal for, at den skal til folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Nu roste den radikale ordfører SF's forslag B 34 frem for Enhedslistens forslag B 45 på grund af de bedre tekniske detaljer, og jeg vil spørge, om fru Line Barfod har gjort sig overvejelser om muligheden for at trække forslaget tilbage. I Enhedslistens forslag tales der om de stemmeberettigede i modsætning til SF's forslag, hvor der tales om dem, der kunne stemme ved sidste valg.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Som jeg sagde i mit ordførerindlæg, mener jeg, det ville være fornuftigt, om de partier, der støtter ideen om folkeafstemning, prøver at komme til enighed om de mere tekniske ting og se på, hvordan det rent praktisk kan gennemføres, og

om det skal være det antal vælgere, der stemte ved sidste valg, eller det skal være alle stemmeberettigede. Vi har valgt, at det skal være alle stemmeberettigede på grund af den kritik, der kom, da vi tidligere fremsatte forslaget. Her sagde man, at det kunne misforstås, når der tales om vælgere, altså om det skulle være lige præcis de vælgere, der stemte ved sidste valg, og derfor mener vi, det er bedst at skrive stemmeberettigede.

Men alt det er jo nogle tekniske ting, som kan afklares, i det øjeblik vi har flertal for, at der skal udarbejdes et egentligt lovforslag. Det, det handler om her, er et beslutningsforslag, hvor det er de politiske hovedtræk, der er afgørende.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I bemærkningerne til Enhedslistens forslag er det anført i anden spalte, at der kan være situationer, hvor en kommunalbestyrelse må tilpasse formuleringerne fra forslagsstillerne til en folkeafstemning for at hindre efterfølgende tvivlsomme tolkninger. Vil ordføreren komme lidt nærmere ind på, hvad det er for nogle situationer, forslagsstillerne har tænkt på, hvor et byråd skal lave om på det tema, som borgere har ønsket til folkeafstemning?

Det fremgår endvidere, at der kan være ting, der ikke er egnede til folkeafstemning. Er det de samme ting, som SF skildrer i punkt 3 i B 34, eller tænker forslagsstillerne på andre situationer?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er som udgangspunkt de samme ting, som SF anfører, og for de seere og lyttere, som ikke sidder med SF's forslag foran sig, kan det være spørgsmål om skat, og det kan være spørgsmål om mindretalsbeskyttelse osv., som vi ikke mener der bør kunne holdes folkeafstemning om.

Angående den præcise formulering kan der jo sagtens være nogle borgere, som ønsker en afstemning om et konkret emne, og her er det meget vigtigt i en dialog med de borgere at få fastlagt helt præcist, hvad man ønsker afstemning om, så der ikke kan være nogen tvivl om afstemningsresultatet. Det kender vi jo også her i Folketinget. Når der udskrives afstemninger, kan der tit være noget debat om, hvad der helt præcist skal være afstemningstemaet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det forstår jeg simpelt hen ikke. Her i Folketinget modtager vi jo ikke begæring om folkeafstemning fra borgerne, vi har ikke direkte demokrati, og det er jo lige præcis det, vi diskuterer i dag.

Det er klart, at det er ret vigtigt at finde ud af, hvad forslagsstillerne tænker på, for hvis en gruppe borgere formulerer et bestemt spørgsmål, som de ønsker til folkeafstemning, og kan få 10 pct. af et givet antal stemmeberettigede til at gå ind for det, skal kommunalbestyrelsen ikke efterfølgende kunne lave om på formuleringen under dække af, at man kan risikere at komme ud for en eller anden tvivlsom tolkning. Det, der er formuleret af en borgergruppe, og som mindst 10 pct. har skrevet under på skal sendes til afstemning, må der ikke være tvivl om.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hvis vi tager de igangværende forhandlinger om kommunesammenlægninger eller løsrivelser, er det jo væsentligt, at hvis afstemningstemaet indeholder flere forskellige muligheder, skal det præciseres, at der er en bestemt rækkefølge, eller hvad det nu kan være. I nogle kommuner har der jo været tvivl om, hvordan afstemningen skulle forløbe, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at der er mulighed for en dialog mellem borgergruppen og kommunalbestyrelsen om, hvordan temaet helt præcist skal formuleres. Det skal selvfølgelig ikke være sådan, at kommunalbestyrelsen skal kunne botanisere i det emne, der kommer fra borgergruppen, men der skal sikres en præcisering, så der ikke bagefter kan opstå en masse fortolkningstvivl, men det er fuldstændig klart, hvad kommunalbestyrelsen skal rette sig efter, alt efter udfaldet af afstemningen.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod, og så er det fru Tove Videbæk som ordfører.

Kl. 17.50

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er positivt stemt over for disse beslutningsforslag. Vi er faktisk meget bekymrede for nærdemokratiet i Danmark med de meget store kommuner, der bliver resultatet af de mange sammenlægninger i forbindelse med strukturreformen, og derfor er vi positivt stemt

over for B 33, som foreslår, at hvis minimum 50 pct. af de vælgere, der deltog i det seneste ordinære valg til det pågældende organ, med deres underskrift anmoder om nyvalg, skal det ske. 50 pct. er jo en meget stor del af vælgerskaren.

Ifølge B 34 skal minimum 10 pct. af vælgerne have ret til at kræve bindende folkeafstemninger i kommuner og regioner i visse situationer, når de ønsker et konkret emne sat til debat og afstemning i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, og ifølge B 45 skal det ligeledes være muligt for minimum 10 pct. af de stemmeberettigede vælgere at kræve afholdelse af folkeafstemning.

Vi støtter alle disse forslag. Vi har faktisk selv fremsat et forslag, B 52, der indeholder fem forskellige forslag til styrkelse af det lokale demokrati, og et af disse forslag er netop, at der skal afholdes kommunale folkeafstemninger, hvis minimum 10 pct. af de stemmeberettigede borgere i kommunen kræver det. Et andet af vore forslag er, at i kommuner med over 30.000 indbyggere skal det være obligatorisk for kommunalbestyrelsen at afholde valg til lokaludvalg, hvis minimum 10 pct. af de stemmeberettigede i lokalområdet ønsker det.

Det sidste forslag har en lidt anden indfaldsvinkel end de forslag, vi behandler i dag. Men ligesom B 33, B 34 og B 45 har vores forslag til hensigt at styrke det lokale demokrati og styrke nærdemokratiet, så Kristendemokraterne kan støtte alle tre forslag.

Formanden:

Tak til fru Tove Videbæk, og så er det ordføreren for forslagsstillerne til B 33 og B 34, hr. Aage Frandsen.

Aage Frandsen (SF):

Som det er fremgået, minder SF's to forslag meget om nogle forslag, vi har fremsat tidligere. Men det er ganske mange år siden, og jeg har det sådan, at man ikke skal fremsætte de samme forslag hvert år, medmindre man ved helt præcist, at der er sket et eller andet, som gør, at der er større tilslutning til dem. Vores forslag blev fremsat i samlingen 1997-98, og jeg synes, at tiden nu er inde til at tage diskussionen igen.

Vores forslag bygger selvfølgelig på det grundlæggende princip, som alle andre jo også er tilhængere af, nemlig at når det drejer sig om en kommunalbestyrelse, er der faste valgperioder, og når det drejer sig om parlamentariske forsamlinger, bygger vi på det repræsentative

demokrati. Spørgsmålet er så, om det forhold skal ændres, og her er det jo interessant at høre, at jo større partierne er, jo større modvilje kan der være mod folkeafstemninger. Det Konservative Folkeparti opfører sig i den forbindelse, som om de stadig er et meget stort parti, men det er nok ikke tilfældigt, at der er den tendens.

Til almindelig serviceoplysning kan jeg fortælle, at i begyndelsen af sidste århundrede var Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre stærke tilhængere af folkeafstemninger på landsplan, mens Venstre og De Konservative var imod. Men i forbindelse med Landstingets afskaffelse følte man trang til at ændre grundlovens § 42, så ens synspunkt kan altså skifte, alt afhængigt af hvordan den parlamentariske situation er, og den skifter jo over tid. Men for vores vedkommende er synspunktet ikke skiftet endnu.

Med hensyn til de to forslag, vi har fremsat, vil jeg sige, at angående muligheden for at afholde nyvalg i nogle helt særlige situationer mener vi, at formålet først og fremmest skal være at virke præventivt i nogle sammenhænge og i andre sammenhænge vise vælgerne, at de ikke bør finde sig i hvad som helst. De to eksempler, vi har nævnt, vedrører henholdsvis Fakse Kommune og Farum Kommune, og jeg kan sige, at der er andre eksempler, som svarer til det i Fakse, men jeg er ikke sikker på, at de tilfælde ville have medført nyvalg. Jeg er ikke sikker på, at de ville have medført en sådan borgeropstand, som tilfældet var i Fakse, men jeg husker i hvert fald, at for 6-7 år siden var der i Viborg Amt en politiker, som valgte at skifte side, og det fik betydning for både konstitueringen og den pågældendes egen placering i amtsrådet.

Kl. 17.55

Så kan man spørge sig selv: Jamen kommer vælgerne dom alligevel ikke en skønne dag? Jeg undrer mig somme tider over, at vælgerne hukommelse er meget kort, i hvert fald har de glemte det igen efter 4 år. Jeg tror, de pågældende stadig sidder i både Fakse Kommune og Viborg Amt, og man kan sige, at så har de vel udstået deres karenstid, før de bliver valgt igen. Men jeg mener, det havde været fornuftigt nok, at de havde fået en regulær karenstid.

Når det drejer sig om folkeafstemninger, er det klart, at der skal ske en afvejning. På den ene side hensynet til vælgerne, som skal have mulighed for at komme med nogle initiativer, og på den anden side at vi har valgt nogle, som har ansvaret.

Det, der ligger i forslaget, er bindende folkeafstemninger, som vi virkelig er tilhængere af. De vejledende folkeafstemninger er vi ikke særlig store tilhængere af, vi er nærmest lidt imod dem, fordi de kan være en narresut. Vi har jo set nogle steder, hvor der er afholdt en vejledende folkeafstemning, at hvis man får et bedre tilbud, tager man imod det i stedet for.

Specielt er jeg ikke begejstret for det, jeg vil kalde de napoleonske folkeafstemninger; der er opkaldt efter Napoleon III, som jo holdt folkeafstemninger, når han gerne ville have bekræftet; at han var en stor mand. Så lavede han en folkeafstemning om det, de Gaulle fulgte den samme linje, Mitterrand prøvede det også, og så var det lige ved at gå galt. Det er en fransk tradition, og også danske borgmestre synes indimellem, at de godt kan lave en folkeafstemning, der kan bekræfte deres egen position.

Vi er tilhængere af bindende folkeafstemninger, men selvfølgelig er det et spørgsmål, hvor meget man kan sende til folkeafstemning. Andre steder kan man sende meget mere til folkeafstemning, end vi foreslår. I f.eks. Californien kan der sendes meget mere til folkeafstemning, men så dristige er vi ikke. Man kan også sige, at sporene fra Californien måske skræmmer. Her kan man foreslå skattelettelser og udgiftsstigninger på samme tidspunkt. Vi har derfor bygget på princippet i grundlovens § 42 om, at nogle bestemte ting ikke kan sendes til folkeafstemning, det er sådan set det, vi er inspireret af.

Hr. Kristian Thulesen Dahl nævnte, og jeg tror nok, det nærmest var positivt ment, at vi bruger ordet region, som om vi har accepteret det. Ja, vi går også selv ind for regioner som erstatning for amterne, men ikke nødvendigvis af samme størrelse. Man kan altid diskutere, hvilket ord man skal anvende – om man skal anvende det latinske regio eller det tyske amt. Vi har ikke noget dansk ord overhovedet. Ordet len kunne måske anvendes, det er jo brugt i dansk tidligere, men det er også af tysk oprindelse, så vi kommer til kort, og vi er under alle omstændigheder nødt til at bruge et ord, som er af udenlandsk oprindelse. Men vi er tilhængere af regioner som begreb for at signalere, at de er større end andre enheder.

Hr. Thulesen Dahl var også inde på spørgsmålet om princippet for folkeafstemninger. Vi går ind for det princip, at hvis der er enten et klart for eller et klart imod et eller andet, skal der være lige adgang. Det kan somme tider være lidt svært, fordi der er mange organisationer,

som ikke entydigt går ind for det ene eller det andet, som vi f.eks. har set ved EU-afstemningerne, men vi lægger stor vægt på, at der skal være et lighedsprincip, og det er også derfor, vi har taget initiativ til – i øvrigt med støtte af Dansk Folkeparti – at få regler for, hvad embedsmænd må bruges til i sådanne sammenhænge.

Det princip lægger vi også megen vægt på internt i SF. I øjeblikket er jeg selv en slags formand for et udvalg, der skal sørge for, at der tages lige store hensyn til dem, der mener det ene, og dem, der mener det andet i forbindelse med arrangementer og lignende ting. Somme tider lykkes det måske ikke helt, men det skyldes altså ikke ond vilje, og det er meget vigtigt, at hvis vi lægger ting ud til vælgernes afgørelse, skal vælgerne have sikkerhed for, at det bliver en ordentlig folkeafstemning, og at der ikke er noget med, at den ene part har vundet på forhånd.

Kl. 18.00

Hr. Kristian Thulesen Dahl nævnte også muligheden, som står nævnt i forslagets punkt 8, for, at man kan trække folkeafstemningen tilbage. Jeg kan godt se, at det måske kan være lidt svært, men sådan som vi har formuleret det – jeg har jo selv skrevet det – må det, selv om det er besværligt at anvende det i praksis, betyde, at det er alle dem, der har skrevet under, der skal komme igen og skrive under, ellers kan man ikke gøre det, medmindre man med sin underskrift har sagt, at man delegerer en kompetence til nogle bestemte personer; det er det, der ligger i det, at det kunne man så gøre. Det er klart, at der kan være sket noget undervejs, så nogle synes, at det her er meget uheldigt.

Derfor vil jeg råde folk, hvis det her engang bliver gennemført, til, at hvis de vil lave folkeafstemninger, skal de have den der, om man vil, bagdør at kunne gå ud ad og give kompetencen til nogle bestemte personer, så det kan trækkes tilbage, for der kan jo ske et eller andet, og så hænger man ligesom på det og har sat hele kommunen i gang med en folkeafstemning.

Hr. Klaus Hækkerup var inde på det der med ordinære valg, og hvad der lå i det. Det er også korrekt, at der er en problemstilling, som der kan være grund til lige at kigge ekstra på, for hvem er det, der deltager i afstemningen? De, der er fraflyttet, havde jeg ikke tænkt mig skulle deltage, og sådan som det er formuleret her, må det være dem, der stemte sidste gang, og det kan måske diskuteres, om det skal være dem, eller det skal være nogle andre. Man kan i hvert fald argumentere for begge synspunkter, og

man skal under alle omstændigheder vælge det ene synspunkt. Der er somme tider her i livet, hvor det værste er at vælge et mellemsynspunkt; man kan ikke vælge et mellemsynspunkt her.

Det er også sådan i forbindelse med den slags sager, hvis man lægger det ud til folkeafstemning, at det er noget, som generer kommunalbestyrelsesmedlemmerne. Hr. Klaus Hækkerup er jo selv gammelt ikke kun kommunalbestyrelsesmedlem, men også borgmester og ved godt, hvordan det kan være generende, hvis der kommer sådan et mellemspill ind, men demokratiet er jo indimellem generende ved, at der er nogle, der vil noget andet. Jeg er jo vant til tit at være i mindretal, det er også meget generende, men jeg lever sådan set fint med det, og jeg ville også leve fint med, at der var en folkeafstemning, der gik mig imod; der er ganske mange folkeafstemninger, der er gået mig imod, der er også nogle, som jeg har været med til at vinde, men det er jo vilkårene under alle omstændigheder.

Vi betragter det her som et forslag, som supplerer det repræsentative demokrati, som ellers er det helt afgørende i vores samfund, og jeg tror, at det er en måde at organisere samfundet på i fremtiden, og der vil en supplerende af det repræsentative demokrati med et direkte demokrati blive mere anvendeligt. Der er en række lande – det har vi også i forslaget en henvisning til – hvor man netop på det kommunale plan i højere grad eksperimenterer med en form for direkte demokrati som supplement til det repræsentative demokrati, og det er ikke gået i stykker af den grund; det kommunale selvstyre fungerer udmærket. Det eneste sted, hvor det er gået i stykker, og hvor det virkelig ikke er noget at efterligne, er i Californien, men der er jo en speciel form for kommunaldemokrati i Californien, for det jo svarer til, at det var store dele af Europa, der skulle have folkeafstemning på én gang, så stort et område er der jo tale om. Men det har vi så også, mener jeg, taget højde for i vores forslag.

Jeg synes, det har været en interessant diskussion, og det har vist, at der er en række partier, der rent faktisk meget alvorligt går ind for en form for folkeafstemning.

Vi har også konstateret, at i hvert fald i de to regeringspartier er der ikke noget som helst at komme efter.

Hr. Kristian Thulesen Dahl var i sin kritik specielt optaget af Socialdemokratiet. Jeg oplevede egentlig Socialdemokratiet som lidt mere

positivt end både Venstre og Konservative, men jeg tror, det både er det, at man har den tradition, man har, omkring det kommunale selvstyre, at det er direkte under alle omstændigheder, og så også det, at man er et regeringsparti. Det sidste påvirker også en indimellem.

Kl. 18.05

Jeg vil ikke undlade at nævne, at det rent faktisk var Venstre – men det er mange år siden – der i 1956 fremsatte et forslag i Folketinget om, at man kun måtte nedlægge en folkeskole, hvis det skete ved en folkeafstemning, eller formuleret på en lidt anden måde: man *kunne* begære det. Det var endda 60 pct., 80 pct. i perioder, og det kom ind i folkeskoleloven i 1958. At det så også var en Venstreundervisningsminister, der fik det afviklet senere hen, er en anden historie, men rent faktisk var det Venstre, der foreslog det i 1956; det var salig Marius Buhl, skolebestyrer i Tørring, som fremsatte det forslag på Venstres vegne, og det kom ind i folkeskoleloven i 1958.

Det var bare lige en historisk oplysning til Venstrefolkene, sådan at de kan huske på, at de har en gammel tradition, som godt nok er meget gammel i dag.

Formanden:

Der er en kort bemærkning til ordføreren fra hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er bare lige i forhold til punkt 3 i SF's forslag B 34.

Det er det her med, hvad der ikke skal kunne holdes folkeafstemning om. Der står jo bl.a. noget om budgettet, som jo egentlig forekommer naturligt nok også i forhold til det, vi har stående i grundloven om folkeafstemninger, og så står der også »lokalisering, herunder placering af offentlige institutioner«.

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Aage Frandsen, om ikke det er forunderligt, at SF lige skriver det, i betragtning af, at hvis man kigger på historikken, det er hr. Aage Frandsen jo meget optaget af, og kigger på, hvad der netop har været afholdt lokale, vejledende – det har jo så været på byrådenes initiativ – afstemninger om, så er det bl.a. forslag om et storcenter, om sportshal eller ej, og hvor den så skulle placeres, det var i Rudbjerg, på Frederiksberg var det omkring skolenedlæggelse, i Vamdrup omkring placering af et ældrecenter i Lindely- eller Grønvangsområdet osv., osv.

I virkeligheden har en lang række af de afstemninger, der rent faktisk har været, altså drejet sig om lokaliseringsproblemer. Hvorfor har man så lige præcis valgt at sige, at det skal ikke kunne komme ud til folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg tror også, jeg skulle have udtrykt det mere tydeligt, for ordet lokalisering i den her forbindelse går ikke så meget på sportscentre, men det går på, at man måske i et område simpelt hen ikke vil have nogle bestemte mennesker til at bo der; det kunne være handicappede, det kunne være, at man ikke ville have nogle bestemte typer af mennesker, som man syntes ville gøre et dårligt indtryk i området, sådan at ejendomspriserne kunne falde, det kunne være psykisk syge, det kunne være psykisk og fysisk handicappede af forskellig art. Det er det, vi tænker på.

Det er klart, at hvis sportshaller og skoler ligefrem måske også kunne tolkes ind i den forbindelse, så er det ikke hensigten. Så jeg takker for påvisningen af, at vi bør være mere præcise.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Nu siger hr. Aage Frandsen, at det er generende at være i mindretal, og det er da selvfølgelig sjovere at være et flertal, men så vil jeg spørge, om hr. Aage Frandsen med det her forslag i B 34 lægger op til, at et mindretal kan få udskudt nogle beslutninger, som er truffet af et flertal på fuldstændig normal demokratisk vis, og at man også kan bruge det til at forsinke udførelsen af beslutninger og altså på den måde genere et flertal, så det i virkeligheden altså er en mangel på respekt for et demokrati, hvor det er flertallet, der kan agere og gennemføre beslutninger.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er ikke et mindretal i den parlamentariske forsamling, der kan gøre det. Sådan er det jo i Folketinget. Via grundlovens § 42 kan et mindretal, nemlig 60 medlemmer, begære, som det hedder på dansk i grundloven, et lovforslag sendt til folkeafstemning.

Hvis man i henhold til vores forslag forestiller sig, at man i en kommunalbestyrelse vedtager noget og der så er nogle, der er imod, så må dette mindretal i kommunalbestyrelsen altså via folkets initiativret ud at samle underskrifter ind. Det er ad den vej, de skal gøre det. Det er ud fra

at det er folkets initiativret, der er vores tænkning i det her, og det er bindende, hvor man kan sige, at hvis det var det, som fru Gudrun Laub spørger til, så ville det være et mindretals forsøg på at begrænse noget, og så kunne det eventuelt være bindende eller vejledende.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 18.10

Den sidste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om tilbagebetaling af strafafgift på skattestigninger i 2003. Af Klaus Hækkerup (S), Ole Stavad (S), Aage Frandsen (SF), Kristen Touborg (SF), Marianne Jørgensen (RV), Margrethe Vestager (RV), Line Barfod (EL) og Mogens Nørgård Pedersen (KD). (Fremsat 26/10 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det beslutningsforslag, vi skal behandle nu, er efter regeringens opfattelse udtryk for en uansvarlig udgiftspolitik. Hvis staten, som det her foreslås, skal tilbagebetale ca. 146 mio. kr. til Vestsjællands Amt og Frederiksberg Kommune, jamen så vil det jo lægge op til et merforbrug ud over det, der er aftalt med amtterne, et merforbrug ud over det, der er skaffet finansiering gennem forårets økonomiaftaler; det vil simpelt hen bryde vækstrammerne.

Det vil så i øvrigt også undergrave skattestopets troværdighed. Sanktionerne over for